

ANTI-PESTPROTOCOL

We werken op de Wilakkers als leerlingen, leerkrachten en ouders samen aan een prettige sfeer en een veilig klimaat op school.

Een veilige omgeving is een voorwaarde voor een kind om zich op sociaal-emotioneel en cognitief vlak te kunnen ontwikkelen

We keuren iedere vorm van pestgedrag daarom altijd af en we doen er alles aan om dit te voorkomen.

Een goede en open communicatie en een preventieve aanpak is daarin erg belangrijk. Met dit anti-pestprotocol maken we inzichtelijk hoe wij pestgedrag aanpakken op de Wilakkers.

Wat is pesten?

Pesten is stelselmatig, opzettelijk agressief gedrag waarbij één persoon of een groep een ander fysiek, verbaal of psychisch schade toebrengt. Het is gebaseerd op machtsongelijkheid (de pester is sterker of socialer vaardiger) en stopt meestal niet vanzelf. Pesten kan offline (school, werk) of online (cyberpesten) gebeuren

Bij pestgedrag maken wij een onderscheid tussen plagen en pesten.

Als een kind aangeeft dat het iets niet leuk meer vindt en er wordt toch doorgegaan, wordt plagen **pesten**. Bijvoorbeeld als er steeds hetzelfde geintje wordt uitgehaald. Of steeds weer hetzelfde grapje wordt gemaakt. Bij plagen zijn de partijen gelijkwaardig en bij pesten niet.

Bij pesten zijn er meerdere rollen, namelijk:

- De gepeste
- De pester
- De helper(s), meeloper(s), bemoeiallen
- De omstanders

Signalen van een pestsituatie op school kunnen zijn:

- Mag niet meedoen bij spelletjes of wordt vaak als laatste gekozen.
- Schoolprestaties gaan achteruit.
- Vermijdt de speelplaats of blijft dicht bij de leraar tijdens pauzes.
- Ziet er ongelukkig, gestrest, depressief uit.
- Klaagt over buikpijn, hoofdpijn.
- Heeft misschien niet één goede vriend.

Onze aanpak op de Wilakkers bij fysiek pesten

1. Preventie
2. Aanpak
3. Sanctie

Fase 1. Preventie

- Allereerst zorgen we voor een goed pedagogisch klimaat op school en in de groep. We werken in de groepen 1 t/m 4 wekelijks met de methode Kwink. In de groepen 1 t/m 8 werken we met elementen uit het Groeps Dynamisch Onderwijs waardoor we in alle groepen dezelfde taal spreken. Zie bijlage.
Na de zomervakantie en de Kerstvakantie worden de algemene schoolafspraken besproken. In iedere groep vindt er wekelijks een socio-kring plaats waarin groeiregels voor de groep worden vastgesteld en geëvalueerd. Daarnaast werken we met de hele school gedurende een aantal weken aan een verbeterdoel.
Ook besteden we aandacht aan de Gouden en Zilveren weken.
We besteden school-breed aandacht aan de jaarlijkse Week tegen Pesten. Tijdens deze week krijgen de kinderen lessen over pesten en worden de kinderen op de hoogte gesteld van de rol van de anti-pestcoördinator. In de nieuwsbrief zal de anti-pest coördinator een bericht zetten voor de ouders, met daarin een verwijzing naar het anti pestprotocol op de website.
- Ouders en leerkrachten onderkennen hun voorbeeldfunctie en handelen hiernaar. Leerkrachten maken gebruik van positieve taal en benoemen vooral het gedrag dat goed gaat.
- De leerkracht werkt voortdurend aan een positieve groepsvorming, waarin met respect voor elkaars mogelijkheden, samenwerking gestimuleerd wordt.
- Op de speelplaats wordt actief gesurveilleerd; dat betekent in ieder geval dat de surveillanten op tijd aanwezig zijn, bij ruzies driehoek gesprekken gevoerd worden en de gebeurtenis noteren in het logboek. Indien nodig wordt de gebeurtenis doorgegeven aan de groepsleerkracht.
- Leerkrachten vullen jaarlijks de observatielijst van Leerling In Beeld in en de leerlingen van groep 5 t/m 8 de leerling vragenlijst. Hierin worden er vragen gesteld over pestbeleving en pestgedrag. Naar aanleiding van de uitkomsten worden kind-gesprekken door de leerkracht gevoerd met leerlingen die opvallen en deze leerlingen worden in de leerlingbespreking besproken. De anti-pest coördinator bespreekt de uitkomsten met de intern begeleider om te kijken of er school breed een andere aanpak nodig is.

- Observaties van negatief gedrag worden gedaan door de leerkrachten en opvallende zaken worden genoteerd in Parnassys (ons leerlingvolgsysteem)
- Binnen de leerling besprekingen wordt aandacht besteed aan signalen van sociaal emotionele problematiek binnen de groep en wordt samen met de intern begeleider naar oplossingen gezocht en -indien nodig - een plan van aanpak geformuleerd. Indien er sprake is van een plan van aanpak worden ouders hiervan op de hoogte gesteld door de leerkracht.
- Het anti-pestprotocol staat structureel minstens één keer per jaar op de agenda van de teamvergadering.
- Indien het protocol aangepast wordt, gaat het protocol naar de MR en deze geeft advies over eventuele aanpassingen en onderschrijft het.
- Ouders worden op de hoogte gesteld van dit protocol via de schoolgids, die op de website staat.
- Er wordt meteen actie ondernomen als er signalen zijn van pesten.

Fase 2.

Aanpak

Bij vermoedens van pesten wordt de niet-confronterende methode toegepast en hanteren we het volgende stappenplan:

- De leerkracht praat met collega's over zijn vermoedens om te verifiëren of zij de signalen herkennen en alert willen zijn op signalen.
- De anti-pest coördinator wordt op de hoogte gesteld.
- Aandacht in de klas schenken aan het onderwerp pesten (bijv. vanuit lessen van Kwink). Daarbij wordt de rol van de hele groep besproken.
- De leerkracht benoemt dat over pesten praten géén klikken is.
- De leerkracht observeert het gedrag buiten, bij de gymles en in de klas en neemt eventueel een sociogram af.
- Er worden kind gesprekken gevoerd met kinderen die betrokken lijken te zijn, door de leerkracht of de anti-pest coördinator.

Bij zekerheid van pesten wordt de confronterende methode toegepast en hanteren we het volgende stappenplan:

- Ouders van de pester en het gepeste kind worden direct door de leerkracht op de hoogte gesteld van het pestgedrag.

- De leerkracht en/of de anti-pest coördinator, spreekt met het gepeste kind en bepaalt, samen met het kind, hoe het geholpen kan worden.
- De leerkracht spreekt daarna met de pester en maakt duidelijk dat pesten niet getolereerd wordt en dat er een plan van aanpak gemaakt wordt om herhaling te voorkomen.
- Binnen twee weken neemt de leerkracht nogmaals contact op met de ouders van het gepeste kind en de ouders van de pester en bespreekt met de ouders de te volgen aanpak.
- Het pestgedrag wordt in de groep besproken. Er wordt besproken wat er gedaan kan worden om het in de toekomst te voorkomen. Daarnaast wordt het plan van aanpak besproken. Afspraken die samen met de kinderen worden gemaakt, worden vastgelegd, visueel gemaakt en zichtbaar opgehangen in de klas. Sancties worden met de groep bepaald en vastgelegd.
- De leerkracht laat de pester welgemeende excuses aanbieden aan het gepeste kind (in bijzijn van de leerkracht);
- De leerkracht laat de pester een duidelijke belofte doen, waar hij eventueel later op aangesproken kan worden;
- De leerkracht maakt een notitie/verslag in het leerlingendossier van de gepeste en de pester (Parnassys).
(Wij noteren hierbij geen namen, maar omschrijven het incident).

De ouders van de pester en de ouders van het gepeste kind worden regelmatig op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen wat betreft het pestgedrag totdat het pestgedrag gestopt is.

We baseren onze aanpak op de Vijfsporenaanpak (van Bob van der Meerⁱ) om het pesten aan te pakken. Deze aanpak richt zich op alle betrokken partijen.

De vijf sporen zijn:

1. Hulp bieden aan het kind dat gepest wordt.
2. Begeleiding aan het kind dat zelf pest.
3. Mobiliseren van de zwijgende middengroep.
4. De algemene verantwoordelijkheid van de school en professionalisering van de leerkrachten.
5. De ouders van het gepeste en pestende kind steunen en de ouders van de middengroep informeren.

Toelichting op elk punt:

1. We luisteren goed naar wat er gebeurd is volgens het gepeste kind. We laten aan het betrokken kind merken dat we er voor hem/haar willen zijn. We nemen het probleem serieus. We gaan samen met het kind op zoek naar mogelijke oplossingen en begeleiden het kind daarin.
2. We nemen de tijd voor gesprekken met de pester. Dit kan gebeuren door de leerkracht of een anti-pest coördinator. We zorgen ervoor dat het kind zich veilig en gehoord gaat voelen en leggen hem/haar uit wat wij als school zullen doen om het pesten te stoppen. We stellen hierin duidelijke grenzen.
3. De leerkracht of anti-pest coördinator zal het pesten met de middengroep bespreken, met als belangrijkste punt dat ieder kind zich veilig moet voelen in een groep. Zij onderzoeken, samen met de groep de gezamenlijke en ieders eigen rol en aandeel daarin. De groep kan het pesten doorbreken door actief een rol te spelen in het proces. Het is belangrijk dat de groep leert het pesten bespreekbaar te maken met de leerkracht en/of ouder. De groep heeft de mogelijkheid om met oplossingen te komen waarin ze zelf een actieve rol spelen.
De leerkracht zet lessen van Kwink in die over dit onderwerp gaan.
4. Wij zijn als school verantwoordelijk voor de veiligheid van de kinderen. Wij vinden het belangrijk dat alle leerkrachten en andere medewerkers binnen onze school weten hoe ze moeten handelen bij pestgedrag. Tijdens de week tegen pesten wordt hier jaarlijks aandacht aan besteed. Binnen onze school is Esther Lemmens onze anti-pest coördinator/vertrouwenspersoon. Zij is het aanspreekpunt voor leerkrachten en leerlingen, als het gaat om pestgedrag, en is verantwoordelijk voor het anti-pestbeleid binnen onze school.
5. We stellen ouders ervan op de hoogte als hun kind in een peestsituatie zit of als hun kind betrokken is bij pestgedrag. We zullen de tijd nemen het probleem met deze ouders te bespreken. Ouders zijn altijd welkom met vragen of om hun verhaal te doen. We hebben een gezamenlijk doel. We verwijzen zo nodig door.

Fase 3. Sancties

Bij aanhoudend pestgedrag kan er in overleg en afstemming tussen groepsleerkracht, ouders, intern begeleider, anti-pestcoördinator en directeur een keuze worden gemaakt uit onderstaande mogelijkheden:

De school:

- Sluit, voor de pester, tijdelijk activiteiten uit waarbij het pesten plaatsvond.

- Laat de pester schriftelijk verslag doen van zijn gedrag en wat hij gaat verbeteren en laat dit door ouder(s)/verzorger(s) en directeur ondertekenen. Alle partijen krijgen een exemplaar. Er wordt op toegezien op naleving van de afspraken.
- Legt een sanctie op, met als uiterste maatregel schorsing voor 1 of meerdere dagen. Dit gebeurt door de directeur volgens het protocol 'schorsing verwijdering'

De ouder(s)/verzorger(s):

- ondersteunen bovenstaande sancties/maatregelen van de school en bespreken het thuis.
- zoeken professionele hulp, indien nodig.

Verschil online en traditioneel pesten

Er zijn een aantal belangrijke verschillen in de gevolgen tussen online en traditioneel pesten. Bij cyberpesten staat een kind er soms nog meer alleen voor dan bij traditioneel pesten omdat er vaak geen omstanders zijn; ouders en leerkrachten zien niet wat er gebeurt. Online pesten gebeurt soms op school maar vooral thuis. Hierdoor voelt een kind zich zelfs thuis niet meer veilig. De impact van cyberpesten kan zelfs nog dieper zijn dan die van traditioneel pesten. Dit komt doordat geschreven teksten vaak harder aankomen dan gesproken en ze kunnen door iedereen gelezen worden wanneer de teksten online staan. Iets wat eenmaal op internet wordt gezet, is er moeilijk vanaf te halen en hierdoor achtervolgt het pesten een kind nog jarenlang.

Online pesten komt steeds vaker voor door de toename van de impact van sociale media op kinderen. Kinderen voelen zich minder geremd wanneer ze achter hun scherm zitten en denken daarom minder na over wat ze zeggen. Een laatste belangrijk verschil is dat er bij online pesten vaak bewijsmateriaal is omdat alles wat is gezegd wordt vastgelegd in chats of sociale media. Traditioneel pesten is vaak moeilijker te bewijzen of concreet aan te tonen.

Onze aanpak op De Wilakkers bij cyberpesten

Alleen aanvullende stappen worden hieronder genoemd.

Fase 1

Preventie

- Ouders worden tijdens algemene informatieavonden van de bovenbouw op de hoogte gesteld van het protocol. Tevens wordt hen gevraagd alert te zijn op het gedrag van hun kind m.b.t. (sociale) media.

- Leerlingen in de bovenbouw krijgen minimaal tweemaal per jaar informatie over cyberpesten. Dit komt o.a. aan bod tijdens de lessen.
- De leerlingen in de bovenbouw stellen een contract op met daarin óók regels en afspraken over sociaal gedrag online, ondertekend door allen.
- De leerkracht is als rolmodel alert op aanwijzingen van cyberpesten en speelt hier adequaat op in.
- Er wordt ook positieve aandacht besteed aan de mogelijkheden van media, waarbij belangstelling wordt getoond naar de kinderen toe over hun ervaringen met en gedrag op (sociale) media, o.a. tijdens de Week van de Mediawijsheid.

Fase 2 Aanpak

Wanneer er sprake is van cyberpesten:

- De leerkracht besteedt extra aandacht aan het onderwerp cyberpesten, zodat leerlingen nogmaals op de gevolgen worden gewezen en het makkelijker wordt om er eventueel over te praten.
- De leerkracht bespreekt de situatie met de dader en het slachtoffer van het cyberpesten in de groep en wijst dit gedrag af. Hij spreekt eerst de partijen apart, zodat kan worden achterhaald of er een misstand heeft plaatsgevonden. Daarna wordt er een gesprek gevoerd met beiden, waarin eventuele interpretatiefouten kunnen worden opgelost.
- Er wordt klassikaal een gesprek gehouden waarin wordt verteld dat er in de groep sprake is van cyberpesten. Tijdens dit gesprek wordt er ook aandacht besteed aan wenselijk internetgedrag.
- Zowel de ouders van het slachtoffer als het slachtoffer zelf wordt gevraagd de gesprekken in chats of sociale media op te slaan en eventueel uit te printen. Zo kunnen daders met het concreet bewijs van pesten worden geconfronteerd met wat er is gebeurd.

Fase 3 Sancties

- De leerlingen wordt duidelijk verteld wat de sancties buiten school zijn van digitaal pesten. Zo is het plaatsen van filmpjes van leerlingen en docenten op YouTube zonder toestemming wettelijk strafbaar.

Wanneer bovenstaande niet voldoende is om het cyberpesten te stoppen, worden er strengere maatregelen getroffen:

- In ernstige gevallen kan een kind naar de politie stappen voor een melding of aangifte. Smaad, laster en bedreiging zijn opgenomen in het Wetboek van Strafrecht en is dus verboden, ook via internet.

Bijlagen:

- Taken Anti-pestcoördinator
- Signalen van pesterijen
- Begeleiding van de gepeste leerling
- Begeleiding van de pester
- Adviezen en tips voor de ouders
- Aanvullend protocol cyberpesten
- Vijfsporenaanpak: gesprekstechnieken
- Elementen van GDO die wij op de Wilakkers gebruiken

Bijlagen

TAKEN VAN DE ANTI-PESTCOORDINATOR

Op onze school hebben wij een anti-pestcoördinator/vertrouwenspersoon. Dit is Esther Lemmens.

Binnen onze school is zij het aanspreekpunt voor alles wat te maken heeft met 'pesten'. Zowel leerlingen, als ouders/ verzorgers en collega's kunnen een beroep op haar doen. Zij is verantwoordelijk voor de coördinatie van het anti-pestbeleid binnen onze school; Zij houdt zicht op de berichtgeving en wetgeving over het onderwerp pesten binnen het primair basisonderwijs, zodat ons anti-pestbeleid up-to-date is en voldoet aan de wet. Zij informeert collega's, ouders en leerlingen. Zij zal ervoor zorgen dat het antipestprotocol binnen de school regelmatig onder de aandacht wordt gebracht en 'leeft' binnen onze school, zodat iedereen kennis heeft van dit protocol.

Zij zal samen met de betreffende leerling(en), de betreffende ouders/verzorgers en de betreffende leerkracht(en) het pestprobleem in kaart brengen en op zoek gaan naar oplossingen. Vervolgens zal zij een vinger aan de pols houden tijdens het traject dat uitgezet wordt en het aanspreekpunt blijven.

Zij werkt actief mee aan een veilig schoolklimaat.

SIGNALEN VAN PESTEN

kunnen o.a. zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- Briefjes doorgeven
- Beledigen
- Opmerkingen maken over uiterlijk
- Isoleren
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen
- Achternarijden naar huis
- Fysiek geweld
- Online pesten

Signaalkaart pesten: de 6 pest-alerts!

BEGELEIDING VAN DE GEPESTE LEERLING:

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld je niet afzonderen
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstraining; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD.

BEGELEIDING VAN DE PESTER:

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel.
- Kind leren om niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop eerst nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind: wat is de oorzaak van het pesten?
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstraining; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD.

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie
- Vroeger zelf gepest zijn
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt

ADVIEZEN AAN DE OUDERS VAN ONZE SCHOOL

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind;
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken;
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht en/of onze anti-pest coördinator, Esther Lemmens, bespreken;
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terugkomen;
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport of een andere hobby.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

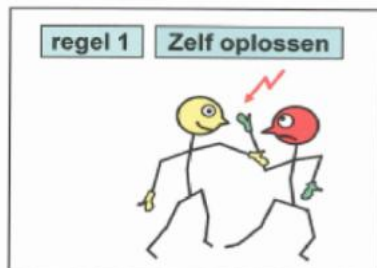
- Neem het probleem van uw kind serieus;
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden;
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen;
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet;
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport of hobby.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind;
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan;
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag;
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

ⁱ <https://wij-leren.nl/bob-van-der-meer.php>

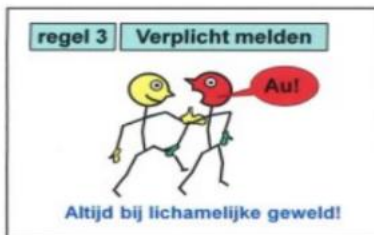
Zo lossen wij conflicten op:

Een kind probeert eerst zelf de ruzie op te lossen.

Lukt dit niet dan gaat het naar de leerkracht. Dit is geen klikken. De leerkracht helpt het kind altijd.

Deze regel drukt uit dat lichamelijk geweld taboe is!

Als een kind zich bij de leerkracht meldt, dan gaat dit kind het andere kind halen.

Kinderen komen altijd, als ze weten dat ze rechtvaardig behandeld worden.

De twee kinderen die ruzie hebben, hebben het recht om rustig met elkaar te praten.

Zo voeren wij een driehoeksgesprek:

Kinderen en leerkracht staan altijd in driehoeksvorm met elkaar te praten. Het gesprek heet daarom het driehoeksgesprek.

De melder begint altijd het gesprek met een vraag. Daardoor is voor elk kind duidelijk hoe je een gesprek moet beginnen.

De melder maakt oogcontact, noemt het kind bij de voornaam en stelt een waarom-vraag.

Het andere kind geeft daar een antwoord op. Meestal gaat het op deze manier het praten vanzelf.

Het kind zet zijn antwoord om in een vraag aan het andere kind. Dit noemen we een tegenvraag.

Een voorbeeld van een tegenvraag.